

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

mittebat, qui ex utroque nascendus esset. Id credidit Abraham, Rom. 4. vers. 20.

21.22.

Ita & Christus Servator noster promissus mundi Messias est, de quo Deus Protoplastis jam tum in Paradiso prædixit, qui ex virgine in plenitudine temporis præter naturam nasceretur, Luc. 1. v. 34. 35. hoc miraculum majus est, quam quod Isaac ex matre senē & effœta natus, & tamen utrumque à Deo est, qui vocat ea quæ non sunt, tanquam ea, quæ sunt, Rom. 4. v. 17. & potens est omnia facere superabundanter, quam petimus, aut intelligimus Eph. 3. v. 20.

2. *Ratione exultationis.* Risum mihi fecit Deus, inquit Sara, & quicumque audierit conridebit mihi, Gen. 21. v. 6.

Ita gaudium ortum est in cœlo & in terra, quando Christus natus fuit. Luc. 2. v. 14.

3. *Ratione contradictionis.* Quemadmodum enim derisor Ismaël risum Saræ ludibrio exponebat, despiciens Isaacum & promissionem Dei ei factam: Ita & ante & post nativitatem Christi duo hominum genera sese obtulerunt, qui fideli & infideli risu hunc gloriæ Dominum exceperunt, & partim tum anima, tum corpore ei se manciperunt, partim vero in eo offenderunt & in Barathrû infernalem præcipitari sunt, sicut audimus, senē Simeonē de eo vaticinatū in prælecta Pericope, quando ille parentibus ejus benedixit, & in specie ad Mariam ait: Ecce, positus hic est in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israël, & in signum cui contradicatur. Hæc particula est, de insidiis, qua antiquus ille serpens calca-

neo ejus insidiatus est, quia caput ejus contrivit, Gen. 3. v. 15.

Videbimus nos pro instituti ratione

I. *Triplicem Querelam.*

II. *Triplicem Medelam.*

III. *Triplicem Cautelam.*

JJ.

Exegesis.

CUm Imperator Augustus, cujus in Evangelio Christi natalitio mentio fit, in mundum hunc natus esset, parens ejus Octavius serius aliquanto curiam accedebat, hoc ipso excusans se, quod uxor ejus filium sibi peperisset, quod moram sibi injecisset. Continuo Publius Nigrinus è positu astrorum genesin ejus delineavit, & Dominum terrarum toti orbi natum esse, pronuntiavit, Suetonio teste.

Quamvis igitur Augustus ad amplissimas dignitates evectus fuerit, attamen toti orbi non imperavit, sed hoc Messia refervatum est, sub Augusto nascituro. Huic enim Pater ejus cœlestis gentes hæreditates dedit, & possessionem terminos terræ, Ps. 2. v. 8. ut dominaretur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum, Psal. 72. v. 8. in medio inimicorum, Psal. 110. v. 2. sicut propterea Rex Regum & Dominus Dominantium dicitur, Apoc. 19. v. 16.

Ad hoc prædestinatus fuit, non per astra, sed ab æterno, priusquam astra creata fuerunt, ideo acquiescimus nos in vaticiniis Prophetarum, qui scrutati sunt, in quod vel quale tempus significaret in eis spiritus Christi, prænuncians eas, quæ sunt

quæ sunt in Christo passiones, & posteriores glorias, 1. Petr. 1. v. 10. 11.

In prælecto Evangelio Senex Simeon exurgit, qui & ipse spiritu Prophetico præditus fuit, & significat parentibus Christi prædictionem Esaiæ, de lapide offensionis, petra scandali, in eo impletum iri, Esa. 8. v. 14. inquit: Ecce! positus hic est in ruinam, & in resurrectionem multorum Israel, & in signum cui contradicitur, ut pluribus porro audiemus.

Querela erit, si consideretur

1. *Lapis vivi abusus*, quem Deus tanquam cælestis Architectus, lapidem angularem, probatum, electum, pretiosum posuit, lapis vero offendiculi & petra scandali factus est, ad quem multi offenderunt & adhuc offendunt, non sua culpa, est enim per se pretiosus adjutorii lapis, 1. Sam. 7. v. 12. qui omnium mortalium salutem exoptat, & quantum in se est, procurat: verum inde, quod multi lapidem hunc despiciunt, nec vera fide excipiunt, neque per eum resurgere volunt, 2. Thess. 2. v. 10. 11.

Offendunt igitur ad hunc lapidem

1. *Oculi caliginosi*, qui palpant sicut cæci parietem, & quasi absque oculis attrectant, Esa. 59. v. 10.

Hoc inde est, quia tenebras magis diligunt, quam lucem, Joh. 3. v. 19. qui igitur in tenebris ambulat, nescit, quo vadat, Joh. 12. 35. sed facile offendere & in foveam cadere potest, Luc. 6. v. 3. idem illis evenit, qui verbum Dei despiciunt, quod est lucerna pedibus nostris, & lumen semitis nostris, Psal. 119. v. 105. ut in devia aberrant, & in lacum incidunt, in quo non est aqua, Zach.

9. v. 11. ex quo nulla unquam redemptio. Psal. 49. v. 15.

2. *Oculi ambitiosi*, Qui semper plus ultra meditantur, exemplo Nebucadnezaris, Esa. 14. v. 14.

Sicut igitur homines, qui semper suspiciunt, facile titubare & cadere possunt: Ita etiam Deus Spiritus ambitiosos punit, & oculos superbiorum humiliat, Psal. 18. v. 28. ut non modo impingant, sed & plane conterantur ab hoc lapide, ut in Nebucadnezare videre est, Dan. 4. v. 30.

3. *Oculi curiosi*, qui aliena curant, sua negligunt. Ita Saul Samuëlis munus affectabat, dum immolabat, 1. Sam. 15. v. 15. Ablolon Patris Regnum invadebat, Regem se constiturus, 2. Sam. 15. v. 10. Usque adolere volebat incensum super altare Thymiamatis, quod ipsi minus conveniebat, 2. Chron. 26. v. 16. omnibus tribus id male cessit, ut dictis locis videre est. Hinc Siracides, cap. 3. v. 24. 25.

Hac in parte adhuc multi hodiernum peccant, ubi cum Davide dicendum esset: Oculi mei semper ad Dominum, Psal. 25. v. 15. respiciunt cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas, verum fontem aquæ vivæ derelinquunt, Jer. 2. v. 13.

Alii omnia ad rationis stateram appendunt, nihil credituri, nisi cum ratione consentiat. Alii in ipsum cælum adscendere, & Dei secreta scrutari satagunt. Hic omnes graviter impingunt, & fidei naufragium faciunt. Beati qui non vident, & credunt, Joh. 20. v. 29.

II. *Contradictionum pelagus.* Hic enim, inquit Simeon, ponitur in signum cui contradicetur.

Multa & varia signa in mundo occurrunt, Nonnulla apparent in cælo & in terrâ in admonitionem nostram, ut beneficio eorum ad frugem redeamus, & cognoscamus, diem ultimum non longè abesse, ut Christus ipse eò nos relegat, Luc. 21. v. 25. Quædam verò Deus idèõ ordinat, ut de gratiâ & veritate ejus certiores reddamur, sicut iridem in nubibus posuit, in signum, quod ulterius mundum diluvio perdere nolit, Gen. 9. v. 13. Ejusmodi signum Gideon quoque dedit, Jud. 6. v. 37. seqq.

Aliâs milites signum suum habent, quod est vexillum, quod sequi coguntur, si semel Sacramento se ad illud obstrinxerint, exemplo sit Urias, 2. Sam. 11. v. 11.

Viatores habent signum suum, quod observent necesse est, nisi à rectò calle aberrare velint, sicut Deus Israelitis olim in columna nubis & ignis prævit, Exod. 13. v. 21.

Sagittarii habent signum sive metam suam, ad quam collineare coguntur, si brabeium assequi velint, sicut olim in Tribu Benjamin septingenti viri fortissimi inventi fuerunt, qui sinistrâ manu pro dexterâ utentes, sic fundis lapides ad certum jece- runt, ut capillum quoque possent percute- re, Jud. 20. v. 16.

Christum si spectemus, ille 1. *Signum divina potentia est.* Citrà enim contro- versiam magnum est pietatis mysterium, Deus manifestatus est in carne, 1. Tim. 3. v. 16. Mirabile nomen est Jesuli recens na- ti, Jud. 13. v. 18. Mirabilis persona, ejus Ver- bum enim caro factum est, quis hoc un-

quam audivit? Joh. 1. v. 14. mirabilis ejus scientia, Psal. 139. v. 6. mirabile ejus Evan- gelium, quod occulta sapientia, Psal. 51. v. 8. & admirabile lumen vocatur, 1. Petr. 2. v. 9. sic & mirabilem habet justitiam, ju- xta quam nos, justos & sanctos reputat, non ex operibus justitiæ, quæ fecimus, Tit. 3. v. 3. sed ex indebita misericordia & gra- tiâ, ratione plenissimæ propitiæ, quam pro peccatis totius mundi præstitit, 1. Joh. 2. v. 2.

Id Judæis scandalum & Ethnicis stulti- tia est, 1. Cor. 1. v. 23. unde doctrina Chri- stiana secta dicitur, cui ubique contradici- tur, Act. 28. v. 22.

2. *Signum necessariae penitentia.* Hæc enim prima ejus vox erat: Pœnitentiam agite & credite Evangelio, Marc. 1. v. 15. qui igitur nomen Christi nominat, ab omni in- quitate discedat, aliâs Regnum cælorum ingredi nequit, 2. Tim. 2. v. 19.

Id verò Filii hujus seculi non faciunt, sed illudunt peccatum, Prov. 14. v. 9. di- centes cum auditoribus Jeremiæ: Sermo- nem, quem locutus es ad nos, in nomine Domini, non audiemus ex te &c. Jer. 44. v. 16. & seqq.

3. *Signum divina clementia.* Sicut enim Moses exaltavit serpentem in deserto &c. Joh. 3. v. 14. 15.

Hic iterum mundus contradicere amat. Judæi dicunt: quâ ille juvaret nos, qui se- ipsum juvare non potuit? Matth. 27. v. 42. Lucianus ethnicus ille sycophanta Chri- stum suspensum Sophistam vocat. Averro- ès scribit se malle infamem quàm Christianum esse. Hi inimici crucis Christi sunt, quorum finis interitus est, Phil. 3. v. 19. Nec hoc modò: sed & in exilium aguntur

Christiani, & propelluntur de civitate in civitatem, sicut Apostolis id contigit. In primis vero hoc tempore postremo negotiosus est Sathanas, quia scit, quod modicum tempus habet, Apoc. 12. v. 12.

Genuini Christiani minus hoc ipso offendantur: sed potius, quæ de Jesulo recens nato audiunt, piè credant, & in corde sincero conservent. Suo tempore emolumentum sentient, quando semen verbi divini in cordibus eorum radicabitur & fructum feret, Luc. 8. v. 15. juxta illud Esa. 55. v. 10. 11.

III. *Afflictionis gladius.* De quo Simeon B. Mariæ prædicit, quod ejus animam pertransiturus sit. Hoc ipso notat persecutionem Domini, quomodo Judæi ipsum odio, invidentiâ, calumniis persecuturi & tandem in crucem acturi & occiduri sint, id ait Simeon, animam B. Virginis, instar gladii ancipitis vulneraturum esse, propterea ipsam non nimium lætitia efferri debere, nec vaticinia Prophetarum, quibus de hoc puerulo speciosa prædicantur, quomodo Reges terræ & omnes gentes ipsum adoraturi sint, terreno modo, de mundana gloriâ intelligere: non enim defuturas ipsi tribulationes, quin tantis eam mœroribus, & angoribus animi immersum iri, ratione Filii sui, ut gladius quasi animam ejus pertransiturus videatur: sicut & David ait: Tanquam gladius in ossibus meis, Psalm. 42. v. 11.

Hic Maria idea Ecclesiæ est, quæ mater omnium nostrum dicitur, Gal. 4. v. 26. & ab exordio mundi, potissimum post ascensionem Domini, crudelissimas persecutiones ab Imperatoribus Ethnicis, & postea à Nestorianis, Arianis, & Eutychia-

nis, nec non ab Antichristo sustinuit, sanguine Christianorum velut aquâ effuso, Psal. 79. v. 3. hinc de meretrice Babylonica dicitur, quod ebria facta fuerit, de sanguine Martyrum Jesu, Apoc. 17. v. 6. Sicut enim Christus sponsus sanguinum est, Exod. 4. v. 25. ita vult ut Christiani crucem ejus tollant & se sequantur, Matth. 16. v. 24. Esa. 8. v. 18.

Similiter & Johanni magnum signum apparuit, in muliere Sole amictâ, & corona duodecim stellarum in capite ornata. Hæc Ecclesia est, quam serpens antiquus usque in desertum persequitur, mittens aquam, tanquam flumen ex ore suo, ut eam faciat trahi à flumine, Apoc. 12. v. 1. 12. Præcipue verò Ecclesiæ ministros in acie stare & cum Jeremia queri oportet: Posuistime, quasi signum ad sagittam, Thren. 3. v. 12. Confer, 1. Cor. 4. v. 9. seqq. Hoc hodiè adhuc omnibus accidit, qui munus suum fideliter obeunt. Non enim est conventio Christo ad Belial, 2. Cor. 6. v. 15.

Sed & hæc consolatio annexa est, quod hoc ipso ex multorum cordibus cogitationes revelentur. Id B. Taulerus eleganter exposuit. Nam ubi crux, inquit, ibi lux: non modò ita, ut vexatio det intellectum, Esa. 28. v. 19. sed & lux oritur in Ecclesiâ, ubi manifestum sit, quis probatus sit, vel minus, 1. Cor. 11. v. 29.

De Secundo.

Egimus de *Querelâ*, sequitur *Medela*, quæ fluit

1. *Ex rivulo benedictionis Ecclesiæ: quæ hic à Sacerdote Simeone B. Mariæ, ejusque Filiolo*